

Kirunaläkare gick direkt till arbetsmiljöinspektionen

Med hot om vite förbättrades arbetsmiljön för distriktsläkarna

Först när skyddsombudet för distriktsläkarna i Kiruna slog larm till arbetsmiljöinspektionen förbättrades arbetsmiljön och vakanta tjänster blev åter bemannade.

■ Hans Wedegren, distriktsläkare på halvtid i Kiruna och tidigare huvudskyddsombud i Norrbotten och lokalt skyddsombud i Kiruna, var den som begärde hjälp från arbetsmiljöinspektionen.

Och det har blivit bättre. Han berättar att det för några år sedan var många distriktsläkare i Kiruna som slutat på grund av arbetsbördan. 1999 fick primärvården i Kiruna en ny chef som beslutade att vakantsätta två av de tolv distriktsläkartjänsterna i Kiruna.

– Det var droppen. Stämningen var inte så bra.

Hans Wedegren tog kontakt med kommunhälsan i Kiruna som gjorde en arbetsmiljöundersökning där det konstaterades att läkarna var överbelastade och att de två vakanta tjänsterna ytterligare förvärrat situationen.

Men kommunhälsans insats gav ingen effekt. I stället omorganiserades primärvården från tolv till tio områden. Då begärde Hans Wedegren hjälp från yrkesinspektionen (idag arbetsmiljöinspektionen) och förra året förelades landstinget vid vite att förbättra arbetsmiljön enligt kommunhälsans arbetsmiljöundersökning. Huvudfrågan var att få full bemanning.

– Hade vi inte drivit det till yrkesinspektionen så vete katten om det blivit någon utökning på distriktsläkartjänsterna, säger Hans Wedegren.

Dessutom lyckades Kiruna få ordinarie läkare på ytterligare några tjänster som tidigare fyllts av stafettläkare. Under en

Distriktsläkaren Hans Wedegren vände sig direkt till yrkesinspektionen när arbets-givaren inte brydde sig om att tillsätta vakanta tjänster på vårdcentralen i Kiruna.

Foto: Magnus Torle

kort period var alla tjänster ordinarie tillsatta. Detta på grund av att många distriktsläkare i Gällivare sagt upp sig i protest mot att vårdcentralerna där skulle slås ihop, och några sökte sig till Kiruna.

Idag har Kiruna åter stafettläkare på tre tjänster. Det ger i och för sig en sämre kontinuitet och ökar belastningen för de ordinarie läkarna, men alla tolv tjänsterna är i alla fall bemannade. Dessutom har en stor vårdcentral delats på två mindre. Även det en förbättring. Det blir mindre tungrovt och stämningen är bättre, i synnerhet på den ena vårdcentralen där fem av de sex tjänsterna är besatta med ordinarie läkare, enligt Wedegren.

Men något nytt lokalt skyddsombud finns inte för distriktsläkarna i Kiruna. Ingen tog över när Hans Wedegren avgick förra årsskiftet.

– Det har också med arbetsmiljön att göra. Det är ingen som orkar ta på sig fackligt arbete. Mina kollegor är trötta och slitna och orkar inte riktigt jobba med fackliga frågor. Det är lite synd.

Elisabet Ohlin

Ovanligt att skyddet griper in

Arbetsmiljöinspektionen kan göra inspektioner antingen på eget initiativ eller på begäran. Om ett skyddsombud begär inspektion måste den göras. Dessutom måste den leda till ett beslut om huruvida ett föreläggande eller förbud ska åläggas arbetsgivaren. Vid två tillfällen har skyddsombud för primärvårdsläkare i Norrbotten begärt inspektion de senaste åren. Tidigare har man inte fått några sådana framställningar om just läkares arbetsmiljö, berättar Åsa Sjöström Ross, arbetsmiljöinspektör i Norrbottens län.

– Man har säkert en väldigt ansträngande arbetssituation om man vänder sig till oss direkt. Då har man redan vänt sig till arbetsgivaren och inte fått någon lösning. Problemen i båda fallen handlar om för hög arbetsbelastning. Fler patienter har överförts från slutenvården till öppenvården samtidigt som det rått läkarbrist. Det senaste ärendet rör fyra vårdcentraler i Norrbotten och är under handläggning.

Det första fallet rör primärvården i Kiruna (se artikel intill). Till sista december i år har landstinget på sig att redovisa förbättringar för arbetsmiljöinspektionen.

Import av läkare i Kronoberg

■ I Kronobergs län är situationen i primärvården kärv precis som många andra ställen i landet. Arbetsmiljöinspektionen i Växjö menar att personalen riskerar att drabbas av ohälsa med anledning av den tunga arbetsbelastningen. Det finns inte tillräckligt med personal i förhållande till antalet patienter; på vissa vårdcentraler delar exempelvis över 3 000 patienter på en läkare.

Primärvårdens personalchef Carl Krekola tycker att arbetsmiljöinspektionens kritik är befogad men säger att det är svårt att lösa problemen över en natt. Han hoppas emellertid att fler AT-läkare och rekrytering av läkare från Tyskland och Polen i början av nästa år delvis ska underlätta situationen.

Den första mars ska primärvårdsledningen ha redovisat sina åtgärder. •